[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 396: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 491

ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹੀਂ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6782 ਆਫ 2013) 09 ਜੁਲਾਈ 2024

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ* ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91 ਅਤੇ 92 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਕੀ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ; ਕੀ, ਬੀ. ਵਿਜੈ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਕੀ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਕੀ ਮੁਦਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963-s.19(b) - ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਬੀ. ਵਿਜੈ ਭਾਰਤੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ:

ਸਥਿਤ: ਬੀ. ਵਿਜੈ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਚ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲਾਲਾ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬੀ. ਵਿਜੇ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 19(ਬੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ

ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾ ਹੋਣ - ਜਦੋਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਧਾਰਾ 19(ਬੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 19(ਬੀ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ - ਉਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 15, 16, 19-21]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872-ss.91, 92:
ਧਾਰਾ: 8.91 ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ -ਧਾਰਾ 92 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ, ਬਦਲਣ, ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਕਿ ਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਅਲੀ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਨਕਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 12]
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976-ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908-s.17(2)(v) - ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882s.3(1) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਦਾਲੇ-ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ - ਕੀ ਉਹ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ:

ਮੰਨਿਆ: ਨਹੀਂ - 1976 ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1908 ਦੇ S.17(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ - TP ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 1 ਤੋਂ s.3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ - ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੰਗੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13]

ਉੱਤਰਾਂਚਲ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950) (ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼, 2001) (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2003 s.154-B(1) - ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882-8.548.154-B(1), ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:
ਧਾਰਿਤ: s.154-B(1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - TP ਐਕਟ ਦੇ s.54 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਸ ਲਈ, s.154-B ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 17]
ਉੱਤਰਾਂਚਲ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950) (ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼, 2001) (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2003-s.154-B(2)(h) - ਕੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ s.154-B(2)(h) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:
ਸਥਿਤ: s.154-B(2)(h) ਧਾਰਾ (h) ਦੇ ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ (v) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀਕਾਰ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ-ਅਵੰਡਿਆ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ ਨੂੰ - ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ - ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। [ਪੈਰਾ 17, 21]

ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਨ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹੀਂ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਬੀ. ਵਿਜੇ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਸਾਵਿਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2017] 7 ਐਸਸੀਆਰ 746: (2018) 11 ਐਸਸੀਸੀ 761 - ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ

ਲਾਲਾ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਲਾ ਦੀਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ [1954] 1 ਐਸਸੀਆਰ 360: (1953) 2 ਐਸਸੀਸੀ 509-ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਤਿਆਗਰਾਜ ਮੁਦਾਲਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੇਦਥੰਨੀ ਆਈਐਲਆਰ (1936) 59 ਮੈਡ 446: (1935) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਸੀ 68; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਬਾਈ ਭ੍ਰਿਤਰ ਗਣਪਤਰਾਓ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਬਨਾਮ ਅੱਪਾਸਾਹਿਬ ਤੁਲਜਾਰਾਮਾਰਾਓ ਨਿੰਬਲਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [1980] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 161: (1979) 4 ਐਸਸੀਸੀ 60; ਰੋਜਸਰਾ ਰਾਮਜੀਭਾਈ ਦਹਿਆਭਾਈ ਬਨਾਮ ਜਾਨੀ ਨਰੋਤਮਦਾਸ ਲੱਲੂਭਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ [1986] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 447: (1986) 3 ਐਸਸੀਸੀ 300 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963; ਉੱਤਰਾਂਚਲ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950) (ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼, 2001) (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2003; ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1976; ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908; ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ; ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ; ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ; ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ; ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ; ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ; ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ; ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਗਿਆਨ; ਰਚਨਾਤਮਕ ਨੋਟਿਸ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਨਹੀਂ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ; ਅਸਲ ਵਿਕਰੇਤਾ; ਅਸਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ; ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ; ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਮਿਸਾਲ; ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਮਿਸਾਲ।

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2013 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6782

21.04.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨੈਨੀਤਾਲ, SA, 2001 ਦੇ SA ਨੰਬਰ 206 (1994 ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨੰਬਰ 42)

ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਵੰਸ਼ਦੀਪ ਡਾਲਮੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਸ਼ਾ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀਆ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਪਰਮ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਤੀਜੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਹਨ। ਤੀਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੂਲ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਸਲੀ ਪਹਿਲੂ

2. ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ 7 ਦਸੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 2.90 ਏਕੜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭੂਮੀਧਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ। 48 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ') ਪਿੰਡ-ਜੌਨੀਵਾਲਾ, ਤਹਿਸੀਲ-ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 20,300/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ। 7 ਦਸੰਬਰ 1981 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਮਝੌਤੇ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ') ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੋਂ 7,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਲਾ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ। ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜ ਕੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3. 6 ਸਤੰਬਰ 1983 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ 1.60 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। 12 ਦਸੰਬਰ 1983 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ 17 ਦਸੰਬਰ 1983 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 28 ਜੁਲਾਈ 1984 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਅਲਹਿਦਗੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸੀ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਮੁਦਾਲੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਗਵਤੀ ਦੇਵੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੁਦਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ - ਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

5. ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੂਜੇ ਮੁਦਈ, ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ, ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੇ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ ਉਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ ਉਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਨਾਮ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਦਸਤਖਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੇ ਮੁੱਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਬੁਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦੇਵੇਗਾ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

6. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (ਛੋਟੇ ਲਈ, 'ਸਬੂਤ ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 92 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ 1976 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, 1882 (ਛੋਟੇ ਲਈ, 'ਟੀਪੀ ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਨੈਨੀਤਾਲ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

7. 26 ਅਕਤੂਬਰ 2010 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਾਂਚਲ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950) (ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼, 2001) (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਕਾਰਜ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ।"

12 ਅਗਸਤ 2013 ਨੂੰ, ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 2010 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

ਬੇਨਤੀਆਂ

8. ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91 ਅਤੇ 92 ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿਆਗਰਾਜ ਮੁਦਾਲਿਆਰ ਅਤੇ ਅੰ. ਬਨਾਮ ਵੇਦਥੰਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91 ਅਤੇ 92 ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਕਿ ਕੀ ਧਿਰਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਬਾਈ ਭਰਿਤਰ ਗਣਪਤਰਾਓ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਬਨਾਮ ਅੱਪਾਸਾਹਿਬ ਤੁਲਜਾਰਾਮਾਰਾਓ ਨਿੰਬਲਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।" ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦਈ, ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦਾ ਚਾਚਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਮਾਂ, ਭਗਵਤੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਸਨ। ਭਗਵਤੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਲਾ ਆਪਣੀ ਮਾੜੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ ਮੁਦਾਲਾ, ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ, ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਦੂਜਾ ਮੁਦਾਲਾ, ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ, ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁਦਾਲੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

9. ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਵੱਲੋਂ 12 ਦਸੰਬਰ 1983 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲੇ ਅਸਲੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਚਾਅ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੀ. ਵਿਜੇ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਸਾਵਿਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਤਰਾਂਚਲ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950) (ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਆਦੇਸ਼, 2001) (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2003 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਜ਼ਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 154-ਬੀ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 1" ਮੁੱਦਈ ਧਾਰਾ 3(a) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 154-B ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ) ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

ਏ) ਕੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91 ਅਤੇ 92 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
ਬੀ) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ?
ਸੀ) ਕੀ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ?
ਡੀ) ਕੀ, ਬੀ. ਵਿਜੇ ਭਾਰਥ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਦੋ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ?
ਈ) ਕੀ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ?
ਐੱਫ) ਕੀ ਮੁਦਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਵਾਲ - (a) ਅਤੇ (b)

11. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਤਿਆਗਰਾਜ ਮੁਦਾਲਿਆਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 92 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ, ਭਿੰਨਤਾ, ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਕਿ ਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

12. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ:

11. ਅਸਲ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁੱਦਈ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਉਸਦਾ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਡਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ, ਮੁੱਦਈ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਕਤ ਰਕਮ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਲਾ ਕਈ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾੜੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ:

12. ਕਿ 17.12.1981 ਦਾ ਕਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁੱਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਮੁੱਦਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਦਈ ਇਸ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਲਾ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਾਲਾ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਤੋਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਾੜੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਵਾਲ 'ਤੇ - (c)

13. ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1976 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 1 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਚਨਾਤਮਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੰਗੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ (d) 'ਤੇ

14. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਲਾਲਾ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਲਾਲਾ ਦੀਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ... ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 40 ਤੋਂ 42 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"40. ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ "ਠੇਕੇਦਾਰ" ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਹੁਣ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਰਿਕਵੈਂਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਵੈਂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਵੈਂਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸੁਲੇਮਾਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਕਾਲੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਨਕ ਦੇਵ ਸਿੰਘ [ਕਾਲੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਨਕ ਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1932 ਸਾਰੇ 694: 1932 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 154] ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਉਸ ਵਿਕਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸਦੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਰੇਲ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੱਲ ਹੈ।

41. ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਵਿਕਲਪ ਤੋਂ ਵੀ ਮੋਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਸਿਰਫ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਹੁੰਦਾ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਜਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਿਸਦੀ ਇਸਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਣ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਵੇਗਾ।42. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਨੂੰ ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਫਿਲਾਦੀਨ ਬਨਾਮ ਸਮਿਰੱਦੀਨ [ਕਫਿਲਾਦੀਨ ਬਨਾਮ ਸਮਿਰੱਦੀਨ, ਏਆਈਆਰ 1931 ਕੈਲ 67: 1930 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 46] ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਭਿਆਸ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਫਰਾਈ ਔਨ ਸਪੈਸੀਫਿਕ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ, 6ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 90, ਪੈਰਾ 207; ਪੇਟਰਵ. ਸੈਂਡਰਸ [ਪੇਟਰਵ. ਸੈਂਡਰਸ, (1846) 6 ਹੇਅਰ 1: 67 ਈਆਰ 1057] ਵੀ ਵੇਖੋ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀ. ਵਿਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"17. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ, ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 3 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਓ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(c) ਦਾ ਬਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 2 ਅਤੇ 3 ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੱਦ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਦੋ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਬੈਂਚ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲਾਲਾ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬੀ. ਵਿਜੇ ਭਾਰਥ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

16. ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (a) ਤੋਂ (c) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"19. ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਵਾਏ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(a) ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ;

(b) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਮੁੱਲ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਚੰਗੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ;

(c) ਕਿਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ, ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(d)..

(e).

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਧਾਰਾ (b) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਾਲੇ ਜੋ ਮੁਦਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 19(ਬੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 19(ਬੀ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 'ਤੇ - (e)

17. ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154-ਬੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 154-ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (h) ਧਾਰਾ (h) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ (v) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀਕਾਰ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 154-ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ।

18. ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 154-ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (h) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੋਜਾਸਰਾ ਰਾਮਜੀਭਾਈ ਦਹਿਆਭਾਈ ਬਨਾਮ ਜਾਨੀ ਨਰੋਤਮਦਾਸ ਲੱਲੂਭਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰੇ 12 ਤੋਂ 14 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"12. ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਣਾ ਮੁਹੱਬਤ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਰਾਣਾ ਮੁਹੱਬਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੌਂਪਣ ਨਾਲ, ਜਾਇਦਾਦ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ। ਇੱਥੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਨਖਤ (ਉਦਾਹਰਣ 25) ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹਨ। ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਗ 8, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 121 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।"

ਚਿੱਟੀ ਔਨ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਭਾਗ 1, 23ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੈਰਾ 694-95 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਵਪਾਰਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇਣਾ।

13. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨਨਹੇਲਾਲ [AIR 1930 PC 287: (1930) 57 IA333] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ, ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਾਨਕੀਬਾਈ ਨੇ ਜਬਲਪੁਰ ਦੇ ਰਾਜਬਹਾਦੁਰ ਸੇਠ ਜੀਵਨਦਾਸ ਤੋਂ ਮੌਜਾ ਰਾਇਸਲਪੁਰ ਦੇ ਚਾਰ ਆਨੇ ਮਾਲਕੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰ ਅਤੇ ਖੁਦਕਸਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1920 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰਾਖਵੀਂਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:

"50. (1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਲਕ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰਾਖਵੀਂਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵੇਗਾ।"

14. ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ:

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨਾਨਹੇਲਾਲ [AIR 1930 PC 287: (1930) 57 IA 333] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਚਾਂਦਨੀ ਵਿਦਿਆ ਵਤੀ ਮੈਡਨ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਲ. ਕਟਿਆਲ [AIR 1964 SC 978: (1964) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 495] ਅਤੇ ਆਰ.ਸੀ. ਵੀ ਵੇਖੋ। ਚੰਦੀਓਕ ਬਨਾਮ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਸੱਭਰਵਾਲ [(1970) 3 ਐਸਸੀਸੀ 140: AIR 1971 SC 1238: (1971) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 573] ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨਨਹੇਲਾਲ ਕੇਸ [AIR 1930 PC 287: (1930) 57 IA 333] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 'ਤੇ - (f)

19. ਹੁਣ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਾਲੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਅਤੇ laches. ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ:

"9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁੱਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੁੱਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁੱਦਈਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ, ਅਰਥਾਤ, 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਵੰਡਿਆ ਸੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਗਲਤ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਕਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

21. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

(ਏ) ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਮੁਦਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ (ਕਰਨ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹਾਂ;

(ਬੀ) ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154-ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (h) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ/ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ-ਅਵੰਡੇ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ;

(ਸੀ) ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ;

(ਡੀ) ਜੇਕਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 7,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ;

(ਈ) ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਮੁਦਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ (a) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਐੱਫ) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਮੁਦਾਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ਜੀ) ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ਐੱਚ) ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਮ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ;

(ਆਈ) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਾਗਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ